

dobrohotna koleginja, ki nikomur ni delala krivice, pač pa je radodarna njena roka marsikomu pomagala iz sile. Mirna in tiha je živela samo za šolo. Če pa je nanesla prilika, je bila v družbi dobre volje in šegava. Kogar se je oklenila, tisti si je moral biti svest, da mu je dobrohotna tovarišica. In ravno med tovarišicami je imela mnogo prijateljic, ki so jo v bolnici redno obiskovale in jo tolažile. Pogreba se je dne 7. decembra udeležila veliko tovarišic in tovarišev, ki so ji izkazali zadnje čast in ji izročili zadnji pozdrav. — **Hermína Breindl** je bila rojena 17. aprila 1884 v Čmureku kot hči železniškega inženirja, ki pa je kmalu umrl. Mati vdova se je preselila s hčerko Hermino k svojemu očetu, pokojnemu vladniškemu učitelju Grkmatu v Ljubljano, kjer je obiskovala šolo in maturirala na učiteljsko dne 30. septembra 1903. Usposobljenostni izpit je napravila 12. maja 1906. Službovala je v Ljubljani, Višnjigori, Toplicah pri Zagorju, v Šmarju in zadnjih 14 let v Litiji. — Pokojni Hermini niso rojenice natrosile cvetja. Imela je bolno mater, ki je bila dolga leta priklenjena na bolniško postelj. Da ustreže njeni prošnji, je blaga Hermína tedensko romala v Ljubljano in morala igrati na klavirju. Stregla je z ljubeznijo bolni materi in z igranjem tolažila njeno bolešč. Ni čuda torej, da je bila Hermína večkrat otožna, saj so njene misli uhajale k bolni materi, ki jo je z vsem srcem ljubila. Po njeni smrti je Hermína snovala več načrtov za bodočnost. Neizprosna smrt je prekrizala vse načrte. Komaj je začela živeti samostojno življenje, že jo je pograbil smrt. Vsi, ki so jo poznali, jo bodo ohranili v lepem spominu. Spavaj mirno spanje!

— **Težko pričakovani Robinson Crusoe, doslej najboljše slovenska izdaja, v mojstrski prireditvi Vladimira Levstika, je dotiskana in izide te dni. Cena je v primeri z obsegom skrajno nizka in znaša 28 Din za nevezan, 32 Din za vezan izvod, po pošti 3 Din več. Naročila sprejema že zdaj založništvo Kleinmayr & Bamberg, družba z o. z. v Ljubljani, od 16. t. m. dalje se bo dobila knjiga po vseh boljših knjigarnah. Priporočamo jo kar najtopleje za božična in novoletna darila!**

— **Pevski odsek »Grafika« v Ljubljani priredi v ponedeljek 21. decembra 1925 v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu koncert pod vodstvom g. profesorja Gröbminga in s sodelovanjem muzike dravske diviz. oblasti pod vodstvom g. dr. Čerina. Cene: sedeži 20, 15, 13, 12, 10 Din; stojišča na balkonu po 5 Din. Začetek točno ob 8. zvečer. Spored: 1. pl. Zajec: »Čurčica mala«. V. Vodopivec »Da veš!«. E. Adamič »Ljubica vstani!«. A. Hajdrih »Cerkvica«. V. Vodopivec »Na poljani«. E. Adamič »Lucipeter ban«. — Odmor. Oton Nicolai: Uvertura k operi »Vesele žene windsorske«. Svira muzika Dravske divizije. E. Grieg: Landkjending (Nova zemlja). Moški zbor z bariton-solom in orkestrom. Bariton poje g. I. Sekula.**

— **Kosmos učila:** Kdor želi prospekt o mehaniki, naj piše poni na šolsko upraviteljstvo oziroma Učiteljski konvikti v Cerklah pri Kranju.

— **Zahvala.** Povodom mojega odlikovanja z redom sv. Save V. vrste dne 7. t. m. v Novem mestu, mi je Učiteljsko društvo za novomeški okraj skazovalo toliko pozornosti in dobrot, da sem bil ganjen v dno duše. Vsem se pristožno zahvaljujem, posebno pa sreskemu referentu g. Dav. Matku, ki mi je z lepim nagovorom pripeljal red in g. nadučitelju Fr. Hočevarju, ki je na ljubezniv način skrbel zame, vozeč me zaradi posledice s sanmi iz kraja v kraj. Bog stoterno plati! — Novo mesto (Kandija), 14. decembra 1925. — **Janko Leban.**

— **Ročni zemljevid: »Celjska Kotlina, Spodnje slovensko Posavje«.** V založbi agilnega društva Učiteljski dom v Mariboru je pravkar izšel kot četrti delni ročni zemljevid Mariborskega okrožja Celjska kotlina, Spodnje slovensko Posavje, v merilu 1:150.000, risal Slavoj Dimnik, tisk in litografija Mariborske tiskarne. Zemljevid je izvršen v osmih barvah in nam zelo plastično prikazuje ves označeni teren, je odlično delo ter kaže lep napredok risarja in tehnične izvršitve domačega litografskega podjetja. Kakor na vseh dosedanjih Dimnikovih zemljevidih so tudi tu razvidni kraji s šolami, župnijami, cerkvami, gradovi, razvaline, industrijske naprave itd. Novost je Falski daljnovod na Trbovlje in Zidani most, projektirani kanal na Krškem polju, že-

leznica iz Rajhenburga v nove premo-govnike pri Reštanju, najnovejše ukrajne ceste, zlasti pa nove oblastne in sreske meje, ki so se prav v teh krajih zelo izpremenile. Zemljevid obsega ozemlje Celjskega, Šmarskega, Laškega, Brežiškega in deloma tudi Krškega sreza. Pri pregledovanju in dopolnjevanju tega zemljevida je pohvalno sodelovalo učiteljstvo nad 30 šol in srezov ter pripomoglo z nekaterimi važnimi podatki, ki še niso bili doslej še nikjer navedeni. Zemljevid je pred natisom pregledal znani slovenski strokovnjak, ki je zlasti pohvalno povdarjal sodelovanje učiteljstva. Ta zemljevid je bil med učiteljstvom teh krajev težko pričakovan ter bo vrlo služil kot pripomoček pri domoznanskem pouku. Založništvo ga je že razposlalo vsem označenim šolam navedenih srezov v upogled ter ga bo oddajalo pri direktnih naročilih za ceno 7.50 Din komad. Toplo priporočamo.

— **Naj pošljejo** še ostali šolski upravitelji in upraviteljice seznam prosvetnih društev, knjižnic, gospodarskih in glasbenih društev, ki ga še dosedaj niso poslali, da bo seznam celoten.

— **Poslužite se frankirane dopisnice,** ki je bila priložena ceni knjig in pošljite seznam prosvetnih društev in knjižnic v vašem šolskem okolišju ali pa negativno poročilo, če ni takih društev.

Učiteljski pravnik.

— **Teoretični izpiti za II. in III. kategorijo** po točki 1., čl. 245. uradniškega zakona. Pravilnik je razglašen v prilogi »Služb. Nov.« št. 232 z dne 10. oktobra 1925, s katerim dnem je tudi uveljavljen. Po čl. 3. se polagajo izpiti na vseh gimnazijah. Obseg izpitov in ostale formalnosti prinaša »Uradni list«.

— **Overovljenje železniških legitimacij za leto 1926.** Legitimacije za znizano železniško vožnjo državnih uradnikov in oficirjev za leto 1926. se bodo potrdjevale pri onih uradih, pri katerih bodo dotični uradniki na službovanju dne 1. januarja 1926. Upokojeenci pa dobe legitimacije pri uradih, pri katerih prejemaajo pokojnino.

— **Izplačevanje pokojnin v inozemstvu.** Pravilnik, ki ga je izdala generalna direkcija državnega računovodstva, določa med drugim tudi, da morajo politične oblasti vsakega upokojenca, kateri dobi potni list, veljaven dalj kot 3 mesece, prijaviti oni blagajni, kjer se mu pokojnina izplačuje, da mu nadaljnje izplačevanje pokojninskih prejemkov ustavi. Tak upokojenec je dolžan zaprositi pri finančnem ministru, da se mu pokojnina izplačuje v inozemstvu. Prošnji je priložiti: 1. domovinski list; 2. overovljen prepis dekreta o odmerjeni pokojnini in 3. potrdilo o že izplačanih pokojninskih prejemkih (do kdaj in pri kateri blagajni). Prošnja in prilogo je treba kolkovati in oddati pri velikem županu pristojne oblasti. Ker nekateri uradi sedaj izdajajo potne liste, veljavne za 6 mesecev naj upokojeenci vedno izrečno naprosijo, da naj se veljavnost glasi največ za 3 mesece, ker se jim drugače pokojnina ustavi in nastanejo za nje velike neprilike.

Naša gospodarska organizacija.

— **Učiteljska Samopomoč.** Za sprejem v U. S. se je priglasilo več tovarišev in tovarišic že pred leti, precej pa v l. 1924/25., ki pa do danes še niso splošili vseh pogojev za sprejem. Po prijavi jim je društvena uprava poslala oziroma zabilježeni zneski za sprejemne pristojbine. Dokler ne dobi društvo teh zneskov, toliko časa nima do priglasencev nikakih obveznosti. V teh dneh dobe vsi priglasenci ponovno opozorilo, da poravnajo sprejemne pristojbine. Kdor v 30 dneh ne bo nakazal denarja ali pismeno obvestil društveno upravo, tega se bo črtalo iz imenika društvenih priglasencev.

Priporočamo najboljše
PFAFF šivalne stroje
posebno za šolski poduk.
Ugodne cene.
Za šolska vodstva poseben popust.
Poduk v umet. vezanju brezplačen.
IGN. VOK
LJUBLJANA NOVO MESTO

cev. Velike važnosti je za starejše člane, ki so se priglasili v zadnjih mesecih (do konca avgusta 1925), da se odzovejo takoj našemu vabilu, ker bi se njih poznejše priglasbe sploh ne upoštevalo. — **Učit. Samopomoč** ima danes 1709 članov, posmrtnina znaša 8545 Din.

— **Članom Učiteljske Samopomoči.** V 46. številki »Učit. Tovarisa« sem sporočil članom »U. S.«, da pričakuje društvena blagajna od njih znesek 30.000 Din. V zadnjih 14 dneh je bil vključen znesek okrog 19.000 Din, torej niti dve tretjini vsega dolga. Ker je pa zadnja tretjina mnogo težja od že vplačanih dveh, skrbite, da bo v prihodnjih 14 dneh, tudi zadnja — večja — tretjina poravnana! Ne prenašajte dolgov v novo leto! — Članske prispevke nakazujte vedno z zadnjo položnico. Pred več meseci razposlane položnice izkazujejo manjše zneske, zato pa ne upoštevajo zadnjih smrtnih slučajev. To naj upoštevajo zlasti zamudniki z večjim zneski. Današnja posmrtnina znaša **8545 Din.** Društvena uprava mora imeti denar, da dedičem takoj izplača pripadajoči znesek. Društveni odbor bo vsakega izključil, kdor ne bo o pravem času poravnal svojih obveznosti. Društvena uprava se nadeja, da ta klic ne bo ostal »glas vpijočega v puščavi«. Prosimo!

— **Obvesi jo Učiteljskega konvikta.** Vsem članom »Kosmosa«. Učila za mehaniko, elektrotehniko in optiko, katera naročite z našim posredovanjem, nam daje društvo Kosmos po isti ceni kot svojim članom in šolam. 2 Marki, ki sta k cenam priračunani, sta za poštnino. Zato naročajte ta učila le potom našega društva, ker dobite po isti ceni, obenem pa imamo za posredovanje 20%, ki se vam ne pripoznavajo.

Na zemljevide Kamniških planin nikar ne pozabljajte! Cena 7.50 Din.

Svoji k svojim! Konces. z obni atelje P. Vrankar, Ljubljana, Gledališka ulica št. 7, dovoljuje Učit. konviktu 20% provizije od vsakega klienta, ki se izkaže z našo izkaznico. Uraduje od 9.—12. in od 14.—17. ure.

Manufaktura Kos, Ljubljana, Sv. Petra cesta 23, Celovška cesta 62, Srednja vas, priznava 3% odbitka naročnikom in 3% provizije Učit. konviktu. Kdor prvi naroči, naj nam sporoči, če ga blago zadovoljuje.

Šolske lekarnice že jako povoljno funkcionirajo. Šolski odri se zahvaljujejo za dobavo, ker lahko zdravijo vročice, ranjeni tamburaši bi zadnji hip odpovedali, da nima šola rešilnih obvez takoj pri roki.

Smreke — se sedaj najlažje spravljajo iz gozdov, zlasti v hribovitih pokrajinah.

— **Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani.** Tovariš Josip Lapajne, konviktov predsednik iz Cerkelj pri Kranju, je poslal 500 Din kot prebitek igre, ki jo je priredila mladina tamošnje šole na Miklavžev dan. »Ne le z besedami, z dejanji uveljavlja tov. Lapajne svoje misli.« In ostale šole? Z opazko: »Da bi že skoro stal prepotrebni dom«, pošilja učiteljski par Alojziji in Emiliji Voglar z Vidma ob Savi 2 obveznici 7% državnega invest. posojila z 2 zapadlima kuponoma, skupaj 207 Din. Tovariš Gojmir Aparnik od istotam daruje društvu 2 obveznici s 4 zapadlimi kuponji, skupaj 214 Din. Članarino po 10 Din so še plačali z Vidma; tov. Janko Knapič, nadučitelj v pok., tovarišici Ljudmila Gomilškova in Vika Svetkova ter tov. Ivan Pavlovič. Živelj Videmčani! Tovariš Karel Štravs iz Dol. Logatca je naroval društvu 2 obveznici drž. invest. posojila, skupaj 200 Din z opombo: »Kar imam, to dam«. Upraviteljstvo šole Reteče nad Škofjo Loko kot prebitek igre na Miklavžev večer 30 Din. Tovariš Luka Jelenc, ravnatelj v pok. v Ljubljani, vplačal članrino 10 Din. Vsem darovalcem in darovalkam zahvala! Z današnjim izkazom znašajo vse letošnji prispevki že 12.410 Din.

— **Brezobrestno posojilo so nadalje darovali tovarišice):** Josipina Smoletova iz Št. Janža 250 Din, Joško Zalar in Anda Beyk-Bavdekova iz Metlike, vsak po 100 Din, Stanka Višnerjeva z Dvora 250 Din, Marija Kopic-Piškurjeva Cerklje-Novji Sad 250 Din, Neimenovan 250 Din z dostavkom: »Zahvale ni treba! Naj rodi dober sad!« Simon Fišer Sv. Peter na Medvedjem selu

25 Din, Alojzij Voglar z Vidma 50 Din in Fran Rant iz Šmartna pri Krnju 250 Din, Stanko Legat, šol. upravitelj v Ljubljani, 50 Din, str. učiteljice na I. dekliški meščanski šoli v Ljubljani: Palmira Fajdigeva 250 Din, Ivanka Kalinova 125 Din, Marija Palmetova 50 Din, Helena Potočnikova 50 Din in Marija Sodnikova 100 Din, Tov. Marija Bernikova iz Domžal 125 Din. Vsa doslej darovana brezobrestna posojila znašajo **13.654.50 Din.** Iskrena hvala! — **Josip Kobal,** blagajnik.

— **Učiteljski dom v Mariboru.** Članarina: Učiteljsko društvo za mareberški okraj 355 Din; Učiteljsko društvo za ormoški okraj 530 Din, Darila: Učiteljsko društvo za mareberški okraj 120 Din namesto potnine tov. ravnatelju Humeku o priliki njegovega predavanja pri društvenem zborovanju; isto društvo 50 Din namestu venca na grob umrlemu tovarišu J. Štiblerju; Joško Bizjak, šolski upravitelj v Celju 250 Din (brezobrestno posojilo »Učit. konviktu« v Ljubljani podaril »Učit. domu« v Mariboru); tovariš Šerbec poslal 100 Din kot del čistega dobička iz koncerta, ki s/a ga priredila salonski orkester in pevsko društvo v Slovenjgradcu in pri katerem je sodelovalo v velikem številu učiteljstvo. To je prvi takšen dar, ki ga je dobil U. D. od prireditve, pri kateri je sodelovalo učiteljstvo. Drugi takšen dar v znesku 100 Din je poslala osnovna šola v Vitanju od prireditve na Miklavžev večer! Tako je prav! Pri delu za druge ne pozabimo samih sebe! Tovariši in tovarišice! Posnemajte vrle Slovenjgradčane in Vitanjčane! Živelj darovalci! Iskrena hvala! — **M. Kožuh,** blagajnik.

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani, **Frančiškanska ulica št. 6.**
Ocene.

— **k. Palček Potep,** pravilčna igra v treh dejanjih. Spisal A. Pajmč. — V založbi »Svete Vojske« v Ljubljani je izšla kot prvi zvezek nove serije protialkoholne knjižnice mladinska igra, ki bo vsem knjižnicam in otroškim odrom zelo dobrodošla.

Vsečina: Ubogemu dečku je srce zahrepeno po sreči, po kraljestvu palčkov. Po dolgem iskanju ga najde v globokem gozdu ter prosí palčke za sprejem. Ti ga pa nočejo sprejeti kar tako ter ga povprašujejo in preiskujejo, ali je za kraljestvo palčkov res sposoben. Največja ovira je pa preiskava zdravniška palčkov, ki ugotovi »sumljivo utripanje srca«, »bakren nos« — posledica uživanja alkohola — ter črne zobe — vsled kajenja. Ker pa deček objubi, da bo v bodoče vse to opustil, ga sprejmejo medse in mu dajo ime Potep. Ta dogodek skupno s kraljevsko proslavo slovesno praznujejo. Čarodej Lom, ki je nameraval pri pojedini med vodo in mleko pomesti tudi alkohol, dobi zasluženo plačilo in pride v dosmrtno ječo. »Zlatoper, naš kralj naj živi! Kralju alkoholu pa smrt! Smrt, smrt!« odmeva od vseh strani.

Igra je zelo posrečena, kjer so jo igrali, so dosegli prav lepe uspehe in je ne morejo prehljati. V resnici: igrica je tako otroško priprosta, pa vendar tako neprisiljeno vzgojna, da tudi na odraslega človeka ne more ostati brez vpliva.

Igro toplo priporočamo vsem društvom, posebno mladinskim knjižnicam in odrom. Stane 5 dinarjev ter se naroča pri »Sveti Vojski« Ljubljana, Poljanski nasip 10 ter v Učiteljski knjigarni.

— **Dr. Ljudevit Pivko, Proti Avstriji. VII. Rame ob rameu, Druga knjiga: Informatorij.** Maribor 1925. Založil Klub dobrovoljcev v Mariboru.

Pravkar je izšla iz tiska 7. knjiga velikega dr. Pivkovega spisa »Proti Avstriji«. Ta zvezek obsega 120 strani, 1 karto in 11 slik. Prinašamo pregled v celoti: Trije kolini, tri dekleta. — Kobaridska tajnost. — Sumljiv Alpin. — Dezertir Herz. — Avstrijski narednik. — Franz Kreuz na Rombonu in pri Sv. Luciji. — 24. oktobra 1917. — Kreuz na novem poslu. — Obed pri 33. polku. — Mazzenaus Mazzantur. — Obrabun po vojni. — Batalion iz Padule. — Znaki bližnjega razpada. Avstrija je »kaput«. — Boljševiki. — Izvidniška služba v maju 1918. — Kaj pravi Mate? — Snov za Vidmarjevo »Jugoslavijo«. — Zveze z domačim svetom. — Bilo bi odveč govoriti o sami knjigi in jo še posebej priporočati, opozarjamo samo, da so dr. Pivkove knjige, ki se še vse dobe na knjižnem trgu oziroma pri založništvu, priporočljivo darilo, zlasti moškim, ki so se udeležili vojne. Sežite po njih, ker so zdravo in od začetka do konca zanimivo čtivo!

— **k. Jos. Jurčič: Zbrani spisi,** druga izdaja. Uredil dr. Ivan Prijatelj. IV. zvezek, izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1925. 453 strani. Cena broš. knjigi 72 Din, v celo platno vezani

ARGUS je naš najboljši informacijski zavod
ARGUS ima v vseh mestih svoje poverjenike
ARGUS daje informacije o vsem, zlasti pa o finančnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in privatnikov
ARGUS ove informacije so valdar točno izbrpne in hitre
ARGUS se nahaja v Vuku Karadžića ul. II. Beograd
ARGUS ov telefon je 8-25, a brzojavni naslov Argus